

Ryszard Stemplowski

Inauguracja „Polskiego Przeglądu Dyplomatycznego”

Dyplomacja służy państwu do nieustannego maksymalizowania jego położenia w systemie światowym, organizując stosunki z innymi państwami, organizacjami międzyrządowymi i ponadnarodowymi, gromadząc i przetwarzając związaną z tym informację, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa, gospodarki oraz regulacji stosunków międzynarodowych.

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych dąży do wielostronnego ogarnięcia całokształtu tej problematyki, ogłaszając w „Polskim Przeglądzie Dyplomatycznym” wyniki związanej z tym pracy intelektualnej i rozwijając zarazem publiczny wymiar procesu kształtowania i realizowania polskiej polityki zagranicznej przez konstytucyjne organy władzy państwowej i administrację rządową oraz organy samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej Polskiej. „Polski Przegląd Dyplomatyczny” jest zarówno jednym z wyników, jak i sposobów, realizacji ustawowego zakresu działania Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

„Polski Przegląd Dyplomatyczny” nawiązuje tytułem do „Przeglądu Dyplomatycznego” (1919–1921) – pierwszego w Polsce Odrodzonej periodyku poświęconego zagadnieniom międzynarodowym – jako pierwsze czasopismo tworzonego teraz od nowa – po odzyskaniu przez Polskę pełnej niepodległości – Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

„Polski Przegląd Dyplomatyczny” skierowany jest przede wszystkim do polityków i analityków, urzędników i dziennikarzy, studentów, nauczycieli, uczonych – do wszystkich zainteresowa-

nych pogłębioną i jasno sformułowaną myślą. Ich to zapraszam także w charakterze autorów. Opinia wyrażana przez autora nie musi być taka sama jak redaktora naczelnego, o czym świadczy niniejszy numer.

„Polski Przegląd Dyplomatyczny” zaczyna jako kwartalnik, przynosząc wywiady, artykuły, recenzje, materiały źródłowe, bibliografię, kronikę PISM. Objętość: do 400 stron po 1500 znaków/spacji. Honorarium autorskie zależy od oryginalności opracowania, doniosłości tematu i zakresu jego powiązania z problematyką polskiej dyplomacji, stopnia trudności, jakości analizy i objętości tekstu. Wielką wagę przywiązuję do recenzji z publikacji obcojęzycznych.

„Polski Przegląd Dyplomatyczny” stwarza wydawcom, autorom i redaktorom możliwość nadsyłania książek w celu zrecenzowania albo odnotowania w bibliografii; autorów dysertacji oraz rady naukowej zaprasza do nadsyłania wiadomości o obronach prac doktorskich i kolokwiach habilitacyjnych z zakresu obejmującego sprawy międzynarodowe w celu ogłoszenia odpowiedniej informacji.

„Polski Przegląd Dyplomatyczny” ma być dostępny zarówno w formie drukowanej, jak i w postaci internetowej poprzez stronę Instytutu. Egzemplarze drukowane można kupić (także zaprenumerować) u Wydawcy, czyli w Instytucie. Dostęp internetowy stanie się podstawową formą rozpowszechnienia czasopisma: spis treści będzie dostępny w dniu ukazania się danego numeru, pełny tekst – z opóźnieniem premiującym nabywcę wersji drukowanej; jednakże już nr 4 zostanie udostępniony całkowicie w dniu ukazania się nr 5 i ten system zostanie wdrożony na stałe.

„Polski Przegląd Dyplomatyczny” – jego redaktor naczelny – będzie korzystał z dobrodziejstwa konsultacji. Lista konsultantów pozostanie otwarta; będzie ogłaszana poczynając od nr 2.

* * *

*

Pierwszy numer otwiera rozmowa z prezydentem Rzeczypospolitej.

Fundamentalne zagadnienie związków pomiędzy ustrojem państwa a jego polityką zagraniczną stało się tematem inauguracyjnej serii Wykładów Publicznych w Polskim Instytucie Spraw Między-

narodowych. Publikujemy pełny tekst wykładu każdego polityka, który w okresie od pamiętnego roku 1989 był ministrem spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej. Najpierw Instytut gościł obecnego (i byłego) ministra, Władysława Bartoszewskiego, a potem – w kolejności odwrotnej do chronologii obsady tego stanowiska – wykładowcami byli: Bronisław Geremek, Dariusz Rosati, Andrzej Olechowski, Krzysztof Skubiszewski. Teksty oparte są na nagraniach wykładów.

Ujawniamy znaleziony przez Aleksandra Kochańskiego dokument: zestawienie informacji o ekonomicznym wymiarze działań władz PRL (i władz innych państw członkowskich Układu Warszawskiego) w związku z wojną na Półwyspie Indochińskim; artykuł Piotra Ostaszewskiego ukazuje jeszcze inne aspekty działania władz PRL w stosunku do stron konfliktu wietnamskiego. Ważkie to przyczynki do zrozumienia losów Polski zależnej, socjalizmu państwowego i międzynarodowych aspektów tej wojny.

Analitik PISM Henryk Głębocki pisze o „Przeglądzie Dyplomatycznym”, wyżej wspomnianym czasopiśmie Polski Odrodzonej, a Zdzisław Najder o tym, co miał do powiedzenia o Europie – nie tylko Europie – Polak żyjący w świecie języka angielskiego, Józef Korzeniowski, czyli Joseph Conrad. Mamy do czego nawiązać, i w Instytucie, i w Polsce, i w Europie. Nie jesteśmy w tej części świata od dziś, lecz zajmujemy się kształtowaniem Jutra, a nasza przyszłość związana jest przede wszystkim z polskimi partnerami w NATO i Unii Europejskiej. Analitycy PISM – Jacek Foks, Beata Górka-Winter i Edyta Posel-Częścik – piszą właśnie o tym.

Stosunki międzynarodowe są rozbudowaną dyscypliną, lecz rozwijaną w Polsce szybciej jako dziedzina nauczania niż badania. Tym bardziej więc zasługuje na uwagę pierwsza napisana w polskim środowisku uniwersyteckim *Teoria stosunków międzynarodowych*. W dziale recenzji publikujemy aż trzy teksty odnoszące się do wymienionej pracy Józefa Kukułki.

Czytelnik znajdzie też Kalendarium Dyplomatyczne, dokumentujące czynności prezydenta RP, prezesa Rady Ministrów, ministra spraw zagranicznych, Sejmu i Senatu, związane z polskimi wizytami zagranicznymi i zagranicznymi wizytami w Polsce. Mamy gwarancję dokładności zamieszczanej informacji, gdyż opiera się ona na materiałach uzyskanych dzięki współpracy Dyrektora Protokołu Dyplomatycznego MSZ, Dyrektora Biura Stosunków Międzyparlamentarnych Kancelarii Sejmu, Dyrektora Biura Kontaktów

Międzynarodowych Kancelarii Senatu i Wicedyrektora Biura Spraw Międzynarodowych Kancelarii Prezydenta.

Kronikę Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych inauguruje przypomnieniem ustawy z dnia 20 grudnia 1996 roku o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych (Dz.U. Nr 156, poz. 777).

*   *

*

W najbliższych numerach znajdą się m.in.: kolejne rozmowy z politykami i dyplomatami wywierającymi największy wpływ na kształtowanie polskiej polityki zagranicznej i jej realizację, ekspertyzy dotyczące skutków traktatu polsko-niemieckiego z 1991 r., prognozy stosunków Rzeczypospolitej Polskiej z państwami sąsiednimi, omówienia problematyki samorządu gminnego w stosunkach międzynarodowych, ekspertyzy poświęcone wprowadzaniu norm Układu z Schengen i aktów pochodnych w Polsce i pozostałych krajach Grupy Wyszehradzkiej, analizę instytucji współpracy wzmocnionej według regulacji traktatu nicejskiego, opis lobbingu prowadzonego w Brukseli, informację o „rajach podatkowych” instytucji podobnych do FOZZ.